

Mededelingen van het Verbond der Vlaamse Academici V.V.A.

10e jaargang - nr. 9
januari 1966
verschijnt maandelijks

Sekretariaat: Em. Jacquainlaan 126 Brussel 1. Tel. 02/18.68.20
PR 4292.38.

Bestuur V.V.A.

Prof. em. Dr. C. Heymans, Erevoorzitter
Prof. Dr. W. Opsomer, voorzitter
Dr. K. Goddeeris, 1e ondervoorzitter
Dr. S. Dessers, 2e ondervoorzitter
Lic. H. Aelvoet, sekretaris
Dr. R. de Beule, sekretaris-verslaggever
Lic. E. F. Brieven, penningmeester

Redaktieverantwoordelijken

Lic. P. Mulder, gouv Antwerpen
... , gouv Brabant
Dr. B. Hermans, Campina Academica
Ir. F. Hendrickx, gouv Limburg
Lic. E. De Facq, gouv Oost-Vlaanderen
Dr. K. Goddeeris, gouv West-Vlaanderen

Controverse Rood China: feiten en beschouwingen

In de maand september 1965 nodigde de Geneeskundige Vereniging van China, door bemiddeling van de Belgisch-Chinese Vereniging, een groep van een 15-tal geneesheren-specialisten uit om een rondreis door China te maken. De bedoeling was contacten te leggen tussen enkele Chinese en enkele Belgische geneesheren, wat zou gebeuren bij het bezoeken van een reeks hospitalen en klinieken in verschillende steden. Daarbuiten zouden ook een reeks toeristische merkwaardigheden worden bezocht en zou nader kennis worden gemaakt met de bevolking bij het bezoek aan fabrieken en werkplaatsen.

De reis ging uit Brussel per Tupolev over Amsterdam, Moskou, Omsk en Irkutsk naar Peking, waar we op het vliegveld werden verwelkomd door de Ondervoorzitter van de Medische Vereniging en een groep vooraanstaande geneesheren. Daar werden we tevens, naar Chinese gewoonte, in de bloemen gezet door een groep jonge meisjes. De begroeting was hartelijk en innemend. Meteen werd ons het eerste van de talrijke kopjes tee geserveerd die we gedurende die maand in China zouden drinken.

Van het vliegveld werden we per auto naar ons hotel gebracht, dat uitsluitend voor vreemdelingen was voorbehouden en een typisch Westers comfort bood naast enkele kleine Chinese verfijningen, zoals bv. een klaargezette teepot met tee en een grote termos heet water voor het opgieten.

's Avonds werden we uitgenodigd door de kollega's op een gezamenlijk maal naar Chinees gebruik: lekker eten in een zeer gezellige atmosfeer.

Voor onze tweede dag in China was 's morgens een vergadering belegd ter bespreking van ons verblijf in Peking. Die vergaderingen, die we best „Briefings” zouden kunnen noemen, zijn een typisch Chinese gewoonte bij de receptie van vreemdelingen.

Er worden suggesties gedaan door de gastheren en er wordt geïnformeerd naar de wensen van de gasten; met de naar voren gebrachte wensen wordt daadwerkelijk rekening gehouden. Als we denken aan de moeite die onze gastheren zich getroosten om ons het verblijf aangenaam te maken en aan de perfecte organisatie, kunnen we niet anders dan onze gastheren in dankbare bewondering huldigen.

Voor het tiental dagen dat we in Peking zouden doorbrengen, zou de morgen besteed worden aan wetenschappelijk werk: bezoek aan hospitalen en instituten. Er ligt in Peking een hele reeks hospitalen, enkele zeldzame uit de periode van vóór de Revolutie, de meeste gebouwd ná 1949.

De bezoeken werden voor alle hospitalen en voor alle andere inrichtingen volgens een wel bepaald patroon uitgevoerd. Eerst de „briefing”, dan het bezoek, daarna de bespreking. Logische, maar eenvoudige indeling. Bij de „briefing” werd eveneens een eenvormig patroon gevolgd: hoe slecht het was, in dit bepaald geval, vóór de Revolutie; hoe de kommunistische partij daarin verandering heeft gebracht: hoeveel beter het ná de revolutie geworden is; hoe dankbaar iedereen daarvoor is en dat dit de grootste prikkel is geweest om in dezelfde richting verder te werken én voor de partij én voor het vaderland.

Daarna volgde het bezoek, waarbij ons alles getoond werd wat we wensten te zien. Dan kwam de bespreking bij de traditionele kopjes tee, waarbij naar onze beoordeling werd gevraagd en naar eventuele suggesties voor verbetering.

Het deemoedig optreden tegenover de gast viel ons steeds en overal op: de Chinezen toonden zich bewust van hun mogelijk tekortschieten... zolang het niet over politieke problemen ging.

Wat ons het meeste trof in de hospitalen en in de andere inrichtingen, was de personeelsbezetting, die we van ons standpunt uit massaal zouden noemen. Dat is weer een eigenaardigheid waarmee we overal geconfronteerd werden: overbezetting

van het personeelskader in het hospitaal, overbezetting met arbeiders in de fabriek en zelfs, volgens onze manier van zien, overbezetting op de landbouwgronden, waar men niet zoals bij ons hier en daar een boer ziet, maar overal groepen van 30 tot 50 mensen aan het werk.

Wat de hospitalen betreft, een aanzienlijk aantal is nieuw gebouwd, als gold het hier een eerste poging om te voorzien in de hoge behoeften, die voortspruiten uit het feit dat de verzorging in de regel niet thuis, maar in het hospitaal gebeurt. Is er in de behoeften op dit ogenblik niet voorzien, dan stelt men toch overal de inspanning vast, om door nieuwbouw de achterstand in te lopen. Dat brengt mogelijkheden van verzorging, die voor de Chinese arbeider een volledig nieuwe bevinding uitmaken: naar een polikliniek te kunnen gaan om raad, wanneer hijzelf dat nodig acht; in een hospitaal te kunnen worden opgenomen, wanneer hij ziek is geworden, en dat niet meer, gelijk vóór de revolutie, als „charitas” maar nu als „recht”, omdat hij arbeider is; dat betekent voor hem een zeer groot verschil.

Wat de uitrusting betreft is in het noodzakelijke voorzien, zonder luxe maar efficiënt. Wat echter minder meevalt, en dat bedoel ik als verwijt, is, dat het onderhoud van het verworvene onvoldoende is: een 10-jaar oud hospitaal geeft een afgeleefde, onverzorgde indruk omdat vloeren geschonden zijn, omdat er stukken uit de muren vallen, omdat het vensterraam verveloos is, omdat de deur niet sluit; en in de operatiekamer geldt voor de onderzoekstoel en de instrumentenkast hetzelfde verwijt.

De vraag is, of zij dit inzien zoals wij, of zij in deze toestand een tekort aanvoelen. Het voornaamste blijft natuurlijk, dat de zieken verzorgd worden.

Wat de wetenschappelijke waarde van het werk betreft, schatten wij in doorsnee het niveau eerder aan de lage kant. Uitblinkers zijn dan meestal de artsen die in westerse landen werden opgeleid. Bij deze laatsten staan we volledig onder gelijken. Dat is een punt waarop ik de nadruk wens te leggen: de snelheid waarmee zij de bestaande achterstand kunnen inlopen hangt dus af van de kwaliteit van de wetenschappelijke vorming en van de snelheid waarmee die zich verspreidt. Het feit dat aldaar een kleiner aantal medici gevormd is, is geen individueel, maar een sociaal probleem, dat met de tijd kan worden opgelost. Op dat gebied schijnt de Chinees enigszins ongeduldig; hij zou de toestanden liefst in een handomdraai zien veranderen. Blijkbaar beseft hij niet dat de voorsprong, die wij hebben genomen, dat de uitrusting, die wij bezitten op wetenschappelijk en industrieel vlak, de resultante is van de inspanningen van vele achtereenvolgende generaties; dat de kans die wij hebben gehad dat patrimonium tot de door ons gekende hoogte uit te bouwen, mede te danken is aan het feit dat het precies in het Westen was dat die ideeën hun oorsprong vonden, die achteraf zo vruchtbaar bleken te zijn.

Voor ons, westerse medici, was de Chinese traditionele geneeskunde een onbekend terrein. Op dat gebied werd ons eveneens alles medegedeeld wat we wilden weten. Juist vóór de revolutie was deze vorm van geneeskunde verboden geworden door Tsjang Kaj Tsjek. Ná de revolutie werd zij weer in ere hersteld en gedoceerd aan de universiteit naast de klassieke geneeskunde. Er bestaat tussen beide stelsels geen concurrentie: vele hospitalen passen deze beide vormen van geneeskunde naast elkaar toe.

De uitleg, die ons over de traditionele geneeskunde werd verstrekt, kon ons in het geheel niet van haar wetenschappelijke waarde overtuigen. Daarom waren we des te nieuwsgieriger om het oordeel van onze Chinese kollega's te kennen, die de Europese opleiding hadden genoten. Maar geen enkele sprak er een afkeurend of een depreciërend woord over uit; allen bleven in het vage en beweerden dat in de traditionele geneeskunde ook interessante gegevens waren te vinden en dat van de andere kant de klassieke geneeskunde ook niet alle gevallen geneest. Waarheden die zeker niet door ons werden betwist!

Onze indruk is echter, dat de traditionele geneeskunde wetenschappelijk niet op vaste gronden steunt; dat precies het traditionele in de weg staat van het wetenschappelijke denken en dat de Chinese leiders, vooral om psychologische redenen, de traditionele geneeskunde in leven houden tot ze door expansie van de klassieke geneeskunde stilaan uitdooft.

Hier omzeilt men dus handig het probleem: inderdaad, waarom zou men tussen de twee vormen van geneeskunde kiezen, vermits een aantal Chinezen nog op traditionele wijze behandeld wenst te worden; waarom die wens niet involgen en de op dat gebied beschikbare krachten inschakelen in het behandlungsproces, zolang er nog niet voldoende modern geschoolde krachten voorhanden zijn?

Niet alle problemen worden opzij geschoven. Andere worden kortaaf aangepakt en op rationele wijze opgelost. Dat is bv. het geval met de bevolkingstoename, die de Chinezen op dit ogenblik wensen te beperken. Drastisch en rationeel wordt hier ingegrepen. De vrouw kan bij de dienst voor gynecologie al de nodige inlichtingen en al het instrumentarium krijgen nodig voor familieplanning, desnoods een ongewenste zwangerschap onderbreken en dat met methodes, die vóór zijn op die van het Westen. Niet alleen langs deze weg wordt het doel nagestreefd; ook wordt hierbij een beroep gedaan op de morele kracht en de vaderlandsliefde van de Chinees.

Hij mag op 18-jarige leeftijd huwen, maar in verband met het bevolkingsprobleem wordt aangeraden het huwelijk pas rond 25 à 28 jaar aan te gaan. Die raad wordt, volgens zeggen van onze gastheer, veelvuldig opgevolgd. De gezinnen, die vroeger een groot aantal kinderen hadden, hebben er nu meestal slechts 2 à 3. Een van de voornaamste redenen, waarom de Chinese gezinnen

Aanbevolen voor :

KREDIET
BELEGGINGEN
VERZEKERINGEN

Ondern. beheerst door K.B. van 15 dec. 1934

Gesticht in 1917

Guldenvlieslaan 83 - Brussel 6

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK- EN VERZEKERINGSKAS

Afg. Beheerder: E. F. BRIEVEN

vroeger zo groot waren, lag hierin, dat de ouders op hoge leeftijd alleen nog door hun kinderen verzorgd konden worden: ze rekenden daar op. Nu bestaat dit probleem niet meer, aangezien de staat die zorg op zich heeft genomen. Wel is het plichtsbef van de kinderen tegenover de ouders blijven bestaan gelijk voorheen en ziet men bij het bezoeken van toeristische bezienswaardigheden de volwassen zoon de oude moeder helpen waar het gaan moeilijk wordt. Overal valt de hulpvaardigheid van de kinderen tegenover hun ouders op.

Met de minder uitgesproken aangroei van de bevolking wordt de voedselvoorziening ook gemakkelijker in de hand gehouden. Dat is in den beginne wel het belangrijkste probleem geweest, dat zonder omwegen drastisch werd aangepakt. Wat hinderde bij de produktie en bij de verdeling, werd uitgeschakeld. Huisdieren, zoals honden en katten, werden als kommensalen van kant gemaakt. Vogels, die volgens Chinees inzicht meer kwaad dan goed deden aan de oogst, werden radikaal uitgeroeid. Vreemd doet het aan gedurende een ganse maand verblijf in China slechts een 5-tal vogels en een paar honden te zien! Statistische gegevens over het sukses van die strijd ken ik niet; het resultaat kan men echter aan de bevolking merken, die er goed gevoed uitziet.

En dat is dan toch wel een duidelijk teken!

De basisproblemen zijn voor alle volkeren dezelfde: voeding, kleding, huisvesting. Naast de voeding schijnt het kledingsprobleem eveneens een gunstige oplossing te krijgen: allen zijn voldoende gekleed, zonder luxe, maar doelmatig. Hierbij zijn een paar kleine bijzonderheden te vermelden: bepaalde categorieën arbeiders, bv. in het bouwvak, dragen alle een beschermingshelm, wat bij ons niet het geval is. De arbeiders die met de handen ruwe arbeid verrichten of arbeid waarbij een vaste greep wordt vereist (zoals bij het chaufferen), dragen handschoenen. Helm en handschoenen worden door de werkgever geleverd.

Niettegenstaande de kleding gewild eenvormig is in snit en kleur, krijgt de Chinese vrouw toch de kans haar hart op te halen aan een grote verscheidenheid van kleurige katoentjes. Die liggen in de grootwarenhuizen smaakvol geëtaled, een bonte verzameling van kleuren en tinten. De uitgestrekte katoenvelden die we

zagen en de moderne en goed geoutilleerde textielfabrieken die we bezochten schijnen wel aangepast om in de stijgende behoeften te voorzien.

Rond de fabrieken, die midden in het land werden opgericht, groeien agglomeraties, waarin de arbeiders flats bewonen in modern opgetrokken gebouwen, die met de fabrieken als een geheel worden opgevat. Hier ook weer funktioneel bedachte woonruimten die voor ons begrip nog te weinig vierkante meters per hoofd bieden, maar die een breuk betekenen met krotten, die uit bamboe en modder ineengekoekt zijn. Het bewonen dezer flats kost vrijwel niets en moet als indirect loon worden opgevat.

Het is vanzelfsprekend dat het probleem van voeding, kleding en huisvesting niet definitief is opgelost, aangezien met de dag de vereisten veranderen, maar wel heeft men de indruk dat op de gestelde eisen van het ogenblik een bevredigend antwoord is gegeven.

Een der grote problemen, een plaag die specifiek is geweest voor China, was het opiumprobleem. Het opiumschuiven was in dat land voornamelijk ontstaan door toedoen van Engeland en Frankrijk, die in het midden van de vorige eeuw voor het recht tot invoer van opium in China een oorlog ontketenden. Weinig glorievolle bladzijde uit de Westerse geschiedenis. Sinds de revolutie is de plaag volledig uitgeroeid. Wellicht waren de vroegere machthebbers niet in staat aan dit probleem een oplossing te geven. Ere wie ere toekomt, in dit geval: de kommunistische partij van China.

De bestrijding van de geslachtsziekten kende een gelijkaardig verloop. Vóór de revolutie had de prostitutie in steden gelijk Shanghai een ongehoorde uitbreiding genomen en was de strijd tegen de geslachtsziekten onbegonnen werk. Ná de revolutie werd de prostitutie volledig uitgeschakeld en konden de geslachtsziekten op efficiënte wijze bestreden worden. Ze zijn volgens onze gastheren dusdanig afgenomen, dat men in de fakulteiten voor geneeskunde geen primo-infekties meer kan tonen aan de studenten.

Het baart geen verwondering dat, wanneer een volk „de visu” op een 10 à 15 jaren dergelijke veranderingen kan zien, het

MIJN BANK?

DE

K R E D I E T B A N K

NATUURLIJK!

DE ONAFHANKELIJKE BANK VOOR ONAFHANKELIJKE CLIËNTEEL

overtuigd is van de degelijkheid van het systeem. En men mag zich als buitenstaander de vraag stellen of men met een ander systeem, in de gegeven omstandigheden, een dergelijke positieve uitslag zou hebben kunnen bereiken. De Chinezen geven de indruk positief tegenover hun systeem te zijn ingesteld en schijnen er geen aanstoot aan te nemen, dat de partij iedere gelegenheid te baat neemt om de aandacht te vestigen op de bereikte uitslagen en dat de partij voor iedere vooruitgang of voor om het even welke verbetering, zichzelf lof toezwaait.

Een typisch voorbeeld daarvan is het wedervaren van een Chinese arbeider, wiens arm in een werkongeval wordt afgerukt. Dadelijk wordt hij met zijn arm naar het hospitaal gebracht, waar besloten wordt een poging te doen de arm weer te hechten. Bij de bespreking van het geval is een partijkommissaris aanwezig; een aanwezigheid, die voor ons onbegrijpelijk is. Vreemder wordt het nog wanneer de kommissaris de chirurg opmerkzaam maakt op het gemakkelijker uitvoeren van de operatie, wanneer een fragment van de gedeeltelijk verpletterde beenderen in de wonde zou worden geresceerd, waarop de chirurg in bewondering kameraad kommissaris dankt voor het heldere inzicht en de goede raad. De operatie wordt op meesterlijke wijze uitgevoerd met een uitstekende uitslag. Daarvan konden wij onszelf rekenschap geven bij de ons voorgestelde patiënt. Deze toonde ons wat hij met de hand kon uitvoeren en legde ons daarna uit dat het dank zij de kommunistische partij was, dat hij zijn hand heeft kunnen behouden, dat dit vóór de revolutie niet zou gebeurd zijn en dat hij in volle dankbaarheid zijn geredde hand verder zal gebruiken om de kommunistische partij te helpen uitbouwen.

Dit is een typisch voorbeeld om aan te tonen in welke geest de mensen worden geleid. Dat de chirurg bij dit gebeuren ook een rol gespeeld had was bijkomstig en dat vóór 1949 de arbeider inderdaad zijn arm zou verloren hebben omdat op dat tijdstip de techniek nog onvoldoende gevorderd was om een hechting mogelijk te maken was eveneens bijkomstig. In de geest van deze arbeider zou het vóór 1949 wel gekund hebben indien de kommunistische partij voordien aan de macht was geweest. Ik ook ben overtuigd, dat de sociale toestanden vóór 1949 gunstiger zouden geweest zijn voor het volk, was de kommunistische partij vroeger aan het bewind geweest. Dit is echter nog geen reden het volk aan te zetten tot het leggen van tendentieuze oorzakelijke verbanden en het op die wijze verkeerd te leren denken. Begrijpelijk wordt dan de geestestoestand van de gekonditioneerde Chinees, die overtuigd van de superioriteit van zijn politiek stelsel ertoe aangezet wordt de arbeiders in de andere landen te hulp te snellen. Voor hem wordt het een plicht oorlog te voeren en te helpen voeren voor de bevrijding van de naar zijn mening onderdrukte volkeren. Een dergelijke bevrijdingsoorlog is daarenboven een rechtvaardige oorlog; dat wordt ons vele malen gezegd en uitgelegd; men wijst op het verschil met de imperialistische oorlog zoals die door de Belgen gevoerd werd in Kongo en door de Amerikanen in Vietnam. Steeds opnieuw vinden ze een nieuwe aanleiding om ons het verschil tussen de 2 soorten oorlog duidelijk te maken. Schijnbaar weten ze niet dat wij in West-Europa groot werden gebracht in de kristelijke etiek, die met Augustinus het begrip „rechtvaardige oorlog” schiep!

Opvallend is het dat bij de waardebeoordeling altijd de oorlog der anderen onrechtvaardig is en dat onze rechtvaardige oorlog precies even veel bloedvergieten vergt als de onrechtvaardige, zodat ik meen, dat de „volksman die de klappen krijgt”, buiten ieder filosofisch gedoe om, meer gediend is met de „Nooit meer oorlog”-idee.

Die idee kent Rood China niet. De leiders zijn overtuigd van het onvermijdelijke van de oorlog met Amerika en wensen die oorlog zo vlug mogelijk uit te vechten omdat in de wereld geen vrede kan heersen zolang het imperialisme niet is neergeslagen. Dat werd ons verkondigd ter gelegenheid van een speech, die meer van endoctrinatie had, door de ondervoorzitter van de

Nationale Vergadering, voorzitter van de academie voor wetenschappen. Dat een verantwoordelijke van het regime aan buitenlandse intellectuelen dergelijke nonsens durft te vertellen, sloeg ons allen met stomme verbazing: het was dan ook de eerste maal dat we de Chinese gewoonte, in de handen te klappen na een speech, ontrouw zijn geweest.

Het is die dogmatische vorm van denken die aan de basis ligt van de intensieve oorlogspropaganda die door het land wordt gevoerd. Grote kleuraffiches, type Coca-Cola, met Chinezen aan machinegeweren, met Chinezen, handgranaten werpend, met Chinezen in gevechtsvliegtuigen, hangen aan de drukstbezochte punten in de grote steden. Geen bioscoop of er wordt een bevrijdingsoorlogsfilm vertoond met aan de ingang de affiche met de vechtende Chinees. In de gang van het hospitaal, naast de foto van de geamputeerde arm, de foto van de ontploffende Chinese A-bom. In de kindertuin de kleuters van 5 à 6 jaar aan wie onder lied-vorm geleerd wordt Amerikaanse vliegtuigen neer te schieten. Hier wordt men gekonfronteerd met het stelselmatig aankweken van een oorlogspsychose. In de praktijk zagen we in een staalfabriek de arbeiders de schafttijd gebruiken om met machinegeweren te oefenen.

Voor een West-Europeaan, die reeds tweemaal verwickeld werd in een „frisch fröhlicher Krieg” met „Gott mit uns”-soldaten, brengt deze toestand weinig aantrekkelijke vooruitzichten.

Bij het beleven van die feiten vraagt men zich af of de Chinese arbeider, die uit het slop der exploitatie door groot-grondbezitter en kapitalist is geraakt, nu niet op een andere wijze tol zal betalen, wanneer men hem zijn leven zal doen geven voor een idee, die men op onverantwoorde wijze als de absolute en enige juiste is gaan voorstellen.

Dat is dan de diepste en de pijnlijkste indruk geweest die is overgebleven na een onvergetelijke reis door China.

Dr. J. GERMIS.

Mededeling

Onder auspiciën van het Ministerie van Volksopleiding en Cultuur wordt, in het raam van de eerste lustrumviering van de V.V.A.-Afd. Limburg, met medewerking van de Kulturele Dienst van de provincie en van meer dan 20 verenigingen, een concert gegeven op woensdag 16 februari 1966 te 20 uur in het Kasino van Houthalen (een der beste concertzalen van het land). Prijzen der plaatsen: 50 en 75 fr., ereplaatsen 100 fr. (beperkt): bestellen bij: de heer Herten, Kasino Houthalen, tel. 011/372.27 of ir. F. Hendrickx, sekretaris gouw Limburg, tel. 011/73341 (Gorsemseweg 8, Sint-Truiden).

De Filharmonie van Antwerpen, leider Valeer Lenaerts (internationaal laureaat Genève), voert er werken uit van C. Bartsch en Peter Tchaikowsky.

Soliste is Ria Bollen, alt, met werken van Flor Peeters, Jef van Hoof, Joban Sebastiaan Bach en Christof Willibald Gluck.

Wegens plaatsgebrek wordt het vervolg van prof. W. Opsomers artikel „Eerbied voor de nationale talen in het Belgisch Zakenleven” naar een volgend nummer verschoven.

Red.